

20.Yüzyıl Felsefesi - 1

1. Husserl'e göre bilmek, fenomenin içindeki özü kavramaktır. Bunun için de ilk yapılması gereken nesnenin özüne ait olmayan rastlantısal özelliklerin bir kenara bırakılması yani paranteze alınmasıdır. Ancak varlığın özüne ait olmayan bilgiler paranteze alındığında özün bilgisine ulaşılabilir.

Buna göre fenomenolojik bir yöntem olan paranteze almanın amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Öznel doğruya ulaşmak
- B) Aşkın varlığın bilgisine ulaşmak
- C) Varlığın özünün bilgisine ulaşmak
- D) Varlığın bilgisine ulaşamayacağını göstermek
- E) Nesnelerin duyular aracılığı ile algılanmasını sağlamak

2. "Her din bir Tanrı anlayışı; her Tanrı anlayışı da bir varlık anlayışıdır." diyen İonna Kuçuradi'nin bu sözlerini destekleyen ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Varlık anlayışına dayanmayan Tanrı anlayışı yoktur.
- B) Dinden bağımsız bir felsefi düşünce olamaz.
- C) Her inancın bir felsefi alt yapısı vardır.
- D) Tanrı olmadan varlık olamaz.
- E) Varlık Tanrının bir yaratımıdır.

3. Sartre'a göre insan için varoluş özden önce gelir. O, özünü kendi tercihleriyle ve eylemleriyle gerçekleştirecek, yani varoluşunu şekillendirerek özünü ortaya koyacaktır. Kahraman ya da korkak olmak, insanın kendi yaptıklarıyla ilgili bir sonuçtur.

Bu parçada ileri sürülen görüşler aşağıdaki akımlardan hangisine aittir?

- A) Nihilizm
- B) Utilitarizm
- C) Egzistansiyalizm
- D) Ödev ahlakı
- E) Hedonizm

4. Klasik bilim anlayışına göre; "Bilim insanı, her türlü ön yargısını, kültürel ve dini düşüncelerini bilimsel çalışmalara bulaştırmadan laboratuvarın dışında bırakmalıdır." Kuhn'a göre ise, insan sosyal bir varlıktır. İçinde yaşadığı toplumun değerlerinden, mevcut bilim anlayışından etkilenir. Bilimsel çalışmalarda bu durumu göz ardı etmemek gerekir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Kuhn'un görüşünü destekler niteliktedir?

- A) Bilim devrimlerle ilerler.
- B) Bilim insanı tarafsız olmalıdır.
- C) Bilimsel çalışmalar objektif olmalıdır.
- D) Bilim insanı, geçmişin bilim anlayışından kopmalıdır.
- E) Bilim insanının bakış açısını içinde yaşadığı toplumun değerleriyle birlikte düşünmek gerekir.

5. Kuhn'a göre bilimsel gelişmeler düz bir doğru şeklinde ilerlemez. Bilimsel araştırmalar statik bir süreç değildir. Bu süreç birikimden ziyade değişimle gerçekleşir. Bu değişim ise sıçramalar şeklinde gerçekleşir.

Bu parçadan hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Bilimsel savlar olgusal doğrulamaya uygun olmalıdır.
- B) Bilim, bilim insanlarının sergilediği bir etkinliktir.
- C) Bilim, devrimsel olarak ilerleyen dinamik bir süreçtir.
- D) Bilim içinde yaşanan toplumsal koşullardan bağımsız olarak gelişir.
- E) Bilim, bilim insanlarından bağımsız ilerleyen tarihsel ve birikimsel bir süreçtir.

6. Wittgenstein'a göre dil ve dünya arasındaki ilişki çok önemlidir. Ona göre dil, gerçekliğin resmidir. Bu sebeple dil analizi yapmak gerçekliğin ne olduğunu anlamak için çok önemlidir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Dil doğuştan kazanılır.
- B) Dilsel ifadeler, gerçekliğe bağlıdır.
- C) Gerçekliğin varlığı dile bağlıdır.
- D) Farklı diller, farklı dünyalar yaratır.
- E) Dil ile kültür birbirine sıkı sıkıya bağlıdır.

20.Yüzyıl Felsefesi - 1

7. Dilin gerçekliğin bilgisini verip vermediğini araştırmıştır. Ona göre biz, dışımızdaki gerçekliği dildeki önermelerle ifade ederiz. Dilin mantıksal bir yapısı olduğunu ileri sürer. Bu yapı içinde önermeler, olguları yansıtır. O hâlde dilin mantıksal yapısını çözümlerse doğru bilgiye, gerçeğin bilgisine ulaşabiliriz.

Bu görüşleri savunan filozof aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kant
B) Wittgenstein
C) Locke
D) Hume
E) Husserl

8. Hartmann'a göre ontolojinin problemleri metafiziğin problemleriyle aynı değildir. Ontoloji sadece varlık konusuyla ilgilidir. Metafiziğin problemlerinden farklı olarak, ontolojinin bazı problemleri zamanla çözülebilir hale gelmiş ve felsefenin alanından çıkarak bilimin konusu olmuştur.

Buna göre metafiziği ontolojiden ayıran temel fark aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bazı sorunlara çözüm üretmesi
B) Varlığın var olup olmadığını sorgulaması
C) Varlığı reel gerçekliği içinde ele alması
D) Varlığa yönelik bilimsel bakış açılarını sorgulaması
E) Bilimsel olarak çözümlenemeyen önermelerle uğraşması

9. Sartre'a göre "İnsanda varoluş özden önce gelir. İnsan özgür olmaya mahkumdur. Nasıl yaşayacağına özgür iradesiyle karar verir."

Buna göre insanla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Evrensel yasalara uyduğu sürece vardır.
B) Yaptığı her eylemin belirleyicisidir.
C) Önce var olur, sonra özünü gerçekleştirir.
D) Eylemlerini belirleyebildiği sürece özgürdür.
E) Nasıl yaşayacağına kendisi karar verir.

10. İnsan akı, olguları ve varlıkları sınıflandırmadan yanadır. Olgular, olaylar, varlıklar, nesnelere arasında genellikle benzerlik ilkesine dayalı olarak kurulan ilişkiler, bağlantılar, başka deyişle varolanı mantıkla anlaşılır kılma, dünyanın karmaşık yapısını yalına dönüştürmede çok işe yarar.

E. Cassirer'in bu görüşü aşağıdaki yaklaşımlardan hangisi ile ilişkilendirilebilir?

- A) Bütüncülük
B) İndirgemecilik
C) Mantıkçılık
D) Faydacılık
E) Akılcılık

11. Kuhn'a göre yeni bir paradigma ortaya çıktığında, eski paradigma çöker. Bilim bu paradigma çerçevesinde yeniden kurulur ve artık ihtiyaç duyulmayan bir önceki paradigma kullanılmaz.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Eski paradigma, yeni sorunların çözümünde yetersiz kaldığında yeni bir paradigmaya ihtiyaç duyulur.
B) Paradigma konusunda bilim adamlarının uzlaşması paradigmanın geçerliliği için önemlidir.
C) Bilim, bilim adamlarının ortak kabul ettiği ve asla değişmeyen paradigmatlarıyla yol alır.
D) Bilim, bilim adamlarının ortak kanısı sonucu oluşmuş paradigmatlarla ilerler.
E) Bilim adamlarının benimsediği paradigma ihtiyaçlara göre belirlenir.

12. Bilimi ürün olarak gören R. Carnap'a göre, bilimde önemli olan şey, ortaya çıkan sonuçlardır. Bu sonuçlar dile ortaya konulduğundan dilin kavram ve önermeleri üzerinde durulmalı ve günlük dilin çok anlamlılığından uzak bir bilim dili oluşturulmalıdır.

R. Carnap'ın düşüncesine göre aşağıdakilerden hangisi bilim felsefesinin konusunu ifade eder?

- A) Bilimin uygulanabilir olması
B) Bilimsel paradigmatların güvenilirliği
C) Bilimin sonuçlarının tutarlılığı
D) Olguların betimlenebilir olması
E) Bilimin mantıksal yapısına uygun bir dilin geliştirilmesi

